

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: Ing. S. F., narozen dne X,
bytem X,

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/25, 225 08 Praha 5,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 9. 2022, č. j. X,
takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou domáhá zrušení výše označeného rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty námitky žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí žalované č. j. X ze dne 19. 7. 2022, kterým podle ustanovení § 67 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), a podle ustanovení § 1 nařízení vlády č. 35/2022 Sb., o druhém zvýšení důchodů v roce 2022, zvýšila účastníku řízení od červnové splátky 2022 vyplácený starobní důchod tak, že procentní výměra jeho starobního důchodu v dosavadní výši 7.366 Kč měsíčně byla zvýšena o 8,2 %, tedy o 605 Kč, na 7.971 Kč měsíčně, základní výměra jeho starobního důchodu zůstala ve výši 1.252 Kč, takže celkově účastníku řízení od červnové dávky 2022 náleží 9.223 Kč měsíčně..
2. Žalobce v žalobě namítal, že napadené rozhodnutí je nezákonné, neboť v poučení chybí u

možnosti soudního přezkumu obsahu stanovení konkrétního, věcně a místně příslušného soudu pro možnost podání žaloby. Dále měl žalobce za to, že napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek odůvodnění, neboť se žalovaná podle názoru žalobce nevypořádala se všemi námitkami žalobce, konkrétně s námitkou porušení zásady rovného zacházení u cizích unijních migrujících pracovníků (unijních cizinců), ke kterým patří žalobce, a porušení kritéria zákazu přímé diskriminace vycházející z nařízení 883/2004 čl. 4 a čl. 5 a z koncepce rovnosti čl. 1 a čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále Listina), s námitkou nerespektování unijní judikatury v oblasti důchodového a sociálního zabezpečení, s námitkou a nerespektování ústavně zakotveného práva na ochranu nabytého práva na starobní dávky včetně valorizačních dávek vzhledem k svévolnému ponížení těchto dávek, s námitkou porušení zásady proporcionality/přiměřenosti povinnosti žalovaného řádně zajistit přiměřenou kompenzaci (zmírnění následků) valorizační důchodové dávky, s námitkou výpočtu ponížení valorizace. Žalovaná podle žalobce opakovaně omezuje a poníží valorizační dávky tak, že vychází při opakování ze základu ponížení vždy již z ponížených hodnot valorizačních dávek a jejím ponížením se navíc navyšuje celkové ponížení dávek. Tímto dochází k neúměrné a nepřiměřenému ponížení valorizačních dávek. Žalovaná podle žalobce zcela opominula námitku jednoznačné přímé diskriminace a nabytého majetkového práva na starobní důchod. Žalobce taktéž v rámci námitek poukazoval na rozpor s rozsudkem Soudního dvora Unie ze dne 15.12.2019 sp. zn. C-398/18 a C-428/18. Z uvedených důvodů je podle žalobce napadeného rozhodnutí nicotné podle § 77 odst. 2 s. ř. z důvodů chybějícího řádného odůvodnění a zjevné vnitřní rozpornosti. Dále z těchto důvodů podle žalobce žalovaná porušila právo i na spravedlivý proces.

3. Podle žalobce je nesprávný závěr žalované v napadeném rozhodnutí, kde aplikuje nařízení 883/2004 článek 6 a článek 52, odst. 1 písm. b) takto, citace: „Při přiznání s přihlédnutím i k dobám pojištění získaným na území EU se nejprve vypočte plný důchod, jako by doba pojištění byla získána na území České republiky, poté se stanoví poměrný díl odpovídající délce doby pojištění na území České republiky. Podobně postupují i ostatní členské státy EU. Důchod tedy odpovídá pouze délce doby pojištění získané na území každého členského státu. Neboli každý členský stát vyplácí důchod pouze za dobu pojištění, kterou v jednotlivých členských státech osoba získala.“ Žalobce tvrdil, že Německá důchodová pojišťovna – Deutsche Rentenversicherung Bund (dále DR Bund) neponižuje navýšení starobních důchodů u cizích unijních migrujících pracovníků. Pro navýšení starobních důchodů v Německu bylo stanoveno zákonem „zur Rentenanpassung“ - přeloženo jako „přizpůsobení důchodů“, ze dne 3.6.2022 a jedná se o procentní navýšení důchodů. Žalobce namítá nesprávnost zvoleného kritéria „důchodu odpovídajícího pouze délce doby pojištění na území ČR“. Toto kritérium je zcela nerelevantní a chybné, protože v případě žalobce se jedná o valorizační dávku, respektive její navýšení na základě již přiznaného starobního důchodu, jehož výpočet zohledňuje již výpočet dob pojištění podle nařízení 883/2004. Podle žalobce nespadá jeho věc ponížení valorizačních dávek starobního důchodu u migrujících pracovníků pod článek č. 6 nařízení 883/2004 EU. Tento článek nadepsaný „Sčítání dob“, totiž pro účely určení nabytí nároku na dávky sociálního zabezpečení stanoví, že členský stát přihlíží k dobám pojištění, zaměstnání, samostatné výdělečné činnosti nebo bydlení získaným podle právních předpisů jiných členských států, zatímco v projednávané věci jde o to, zda valorizační částka, na kterou má žalobce nárok, může být žalovaným ponížena, pokud jde o cizí unijní migrující pracovníky, který již pobírají český starobní důchod. Žalovaná je podle žalobce v kolizi s unijním článkem 4 a článkem 5 nařízení 883/2004, protože zachází rozdílně se skupinou cizích unijních migrujících pracovníků, kterým

ponižuje valorizační starobní dávky a u skupiny adekvátních českých nemigrujících pracovníků vyplácí valorizační starobní dávky bez ponížení a tento postup zakládá přímou diskriminaci podle čl. 4 nařízení č. 883/2004 z důvodu státní příslušnosti. K tomuto žalobce navrhl svůj výsledek vč. identifikace jeho státní příslušnosti, a dále výsledek svědka J. F.a, nar. X, bydlištěm: X.

4. Žalobce v žalobě poukázal na čl. 32 a 33 rozsudku Soudního dvora ze dne 5. prosince 2019 ve spojených věcech C-398/18 a C-428/18 u navýšení starobních důchodů, s tím, že orgán španělského důchodového pojištění argumentoval ve sporu starobní dávky u migrujícího pracovníka stejnými články unijního nařízení jako žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení a tento názor byl zamítnut. Žalobce má za to, že pro postup žalované – ponížení valorizačních dávek, chybí právní podklad. Žalobce poukázal na rozhodnutí Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 47/18 ze dne 12.5.2020, které uznává existenci určité nerovnosti toliko co do samotného data splatnosti důchodů, avšak co se týče jejich výše, poživatelé důchodů jsou si rovni. Podle žalobce došlo též k porušení principu akcesorické rovnosti ve smyslu čl. 3 odst. 1 a čl. 11 odst. 1 Listiny, k diskriminaci z důvodu jiného postavení účastníka důchodového pojištění, který není českým státním občanem. Žalobce namítal rozpor s unijním právem zásady volného pohybu osob v nařízení 883/2004 a nepřiměřenost zásahu do ústavního práva hmotného zabezpečení ve stáří podle Listiny základních práv EU, čl. 52 odst. 1 a do majetkového práva podle ústavy ČR článek 1 odst. 1. Smysl valorizace představuje peněžitý příspěvek, který má důchodci pomoci kompenzovat sociální situaci, v níž se ocitli bez svého zavinění. Žalovaná sleduje jiné cíle zejména úsporu finančních prostředků na starobní valorizační dávky u migrujících cizinců. Společenská nezbytnost není daná. Není daná ani předvídatelnost tohoto ponížení důchodu. Napadené rozhodnutí zasahuje podle žalobce do ústavní ochrany majetkových práv žalobce na nabyté majetkové právo na starobní důchod a jeho peněžitého plnění poskytované žalovanou včetně jeho valorizace na základě čl. 11 odst. 1 Listiny. Žalobce uvedl, že se stal poživatelem řádného starobního důchodu na základě rozhodnutí ČSSZ ze dne 14. 8. 2020. Pro vznik nároku na starobní důchod a jeho výši stanovily české vnitrostátní předpisy jediné podmínky: Dosažení předepsaného věku, potřebnou délku pojištění a příjem, z něhož odváděl pojištěnec – žalobce pojistné do státního rozpočtu ČR, resp. ČSFR, ČSSR. Tyto podmínky starobního důchodu žalobce splnil, a tím mu vznikl podle jeho názoru nárok i na jeho navýšení z důvodu inflace v plné výši podle vnitrostátních předpisů. Žalobce poukázal i na § 67 zákona č. 155/1995 Sb. s tím, že závislost navýšení starobní dávky na "růst cen" žalovaná u žalobce nezohlednila.
5. Žalovaná ve vyjádření k žalobě navrhla její zamítnutí s tím, že pokud jde o nastíněný postup v režimu článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie, vypořádání návrhu je již na krajském soudu (včetně naznačeného přesahu v podobě porušení práva na spravedlivý proces zaručeného v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Nemá rovněž asi valný praktický přínos věnovat se více námitce údajné vady žalovaného rozhodnutí „ohledně chybějící možnosti odvolání“, jelikož poučení poskytnuté žalobci (potažmo standardně poskytované v druhostupňových – konečných rozhodnutích Českou správou sociálního zabezpečení) šlo zřetelně nad rámec požadavků právní úpravy. Žalovaná žalobci rozhodnutím ze 14. srpna 2020, čj. X, přiznala, na podkladě najisto postavených skutečností, tj. prokázané české doby pojištění v rozsahu 5 213 dnů a německé obnášející 11 037 dnů (celkem tedy 16 250 dnů), dílčí starobní důchod z českého systému důchodového pojištění (ve výši 7 819 Kč měsíčně) s účinností od 2. dubna 2020 v intencích § 29 odst. 1 písm. k) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v rozhodném znění, s přihlédnutím k čl. 6 a 52 odst. 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004, o koordinaci

systémů sociálního zabezpečení (dále jen „nařízení č. 883/2004“). Podle § 67 odst. 3 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v rozhodném znění se za určité situace zvyšují procentní výměry vyplácených důchodů (mimo pravidelný termín). Pléduje-li žalobce za to, že žalovaná (s ohledem na čl. 5 či 4 nařízení č. 883/2004 atp.) měla u „valorizační dávky“ brát snad znovu v potaz doby pojištění získané v jiném členském státě (ze žaloby není jasné patrné), popř. úplně abstrahovat od reality právního stavu panujícího v době podání žádosti, jedná se o představy bez sebemenší opory jak v právní úpravě unijní, tak i vnitrostátní, a dokonce i v tolik dovolávané rozhodovací praxi Soudního dvora. Popisuje-li ve finále výslednou diskriminaci (nadto diskriminaci přímou) a poškození (svých) majetkových práv, notabene nezbytnost nějaké finanční náhrady, přičemž si pro ten účel vytváří (domněle plně) srovnatelné skupiny osob a následně mluví o faktické favorizaci těch, jež nemigrovaly, není žalované žalobcem načrtnutá vize rovnosti příliš srozumitelná. Pokud totiž za nezpochybnitelný, právně petrifikovaný a jistě i spravedlivý aktuálně pokládáme stav, kdy je pojištěnci vyplácen důchod „pouze“ za doby získané v určitém členském státě Unie (smluvním státě), potom naopak traktované pojetí zakládalo by paradoxně nerovnost zcela zjevnou, neboť žalobci s českou dobou pojištění v rozsahu 5 213 dnů (a cizozemskou 11 037 dnů) měl by být z našeho systému „dorovnán“ starobní důchod adekvátně pojištěnci s totožnou, čistě českou dobou pojištění 16 250 dnů (?). Takový smysl daná unijní úprava sledovala opravdu jen stěží; ve prospěch uvedeného nehovoří ani reflektované „unijní právo judikatury“. Pouhé citace právních ustanovení a judikátů, ani zdůrazňování všeobecně akceptované hodnoty rovnosti v právech, nezaloží žalobci eo ipso jím proklamovaný osobní (či spíše velmi osobitý) „nárok“, tj. „nárok na valorizační dávky jako pracovníci bez migrace“. Stejně tak holá nespokojenost nezatíží správní akt nepřezkoumatelností [údajné nevypořádání námítky „ohledně výpočtu ponížení valorizace“, námítky „porušení zásady rovného zacházení u cizích unijních migrujících pracovníků“, námítky „porušení zásady proporcionality“ (tzn. de facto povinnosti zajistit žalobci přiměřenou kompenzaci) aj. neobstojí, jelikož z napadeného rozhodnutí je naprosto zřejmé, jak a proč žalovaná ve věci rozhodla.

6. O žalobě rozhodl soud bez jednání podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.), neboť s tím žalovaná souhlasila a žalobce se k tomu ve stanovené lhůtě nevyjádřil.
7. Žalobu soud neshledal důvodnou.
8. Důvodnou nebyla shledána žalobní námítka, že v poučení chybí u možnosti soudního přezkumu obsahu stanovení konkrétního, věcně a místně příslušného soudu pro možnost podání žaloby, neboť není stanovena zákonem povinnost poučení o možnosti podat žalobu proti pravomocnému rozhodnutí žalované, nadto žalobce podal žalobu včas, tudíž ji bylo možné věcně přezkoumat a nebyl tím nijak zkrácen na svých procesních právech.
9. Podle názoru soudu nedošlo k žalobcem tvrzenému porušení zásady rovného zacházení u cizích unijních migrujících pracovníků (unijních cizinců) z důvodu státní příslušnosti, ke kterým patří žalobce, ani k porušení kritéria zákazu přímé diskriminace vycházející z nařízení 883/2004 čl. 4 a čl. 5 a z koncepce rovnosti čl. 1 a čl. 3 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále Listina).
10. Žalobci byl nejprve přiznán dílčí starobní důchod. Tento byl přiznán po zohlednění skutečnosti, že žalobce (větší) část doby pojištění získal na území jiného státu a (kratší) dobu pojištění na území České republiky. Pro účely přiznání nároku na starobní důchod byly tyto

doby sečteny. Nicméně výpočet dílčího starobního důchodu odpovídal pouze době, kterou žalobce odpracoval v České republice. Tento postup je logický, neboť je nejspravedlivější vůči všem pracovníkům migrujícím po více členských státech EU. V každé zemi je jim započítána do doby pojištění souhrnně celá doba, již odpracoval. V každé zemi však mohou požádat o důchod pouze ve výši, která odpovídá době, již odpracovali v dané zemi. Tento princip v žádném případě není diskriminační a neporušuje zásadu rovného zacházení mezi pracovníky domácími a migrujícími. U obou skupin pracovníků je možné získat důchod odpovídající celé odpracované době. Migrující pracovníci jsou však pro získání maximálního důchodu za celou odpracovanou dobu nuceni požádat samostatně v každé zemi o tu část, kterou zde odpracovali.

11. Jelikož tedy žalobci byl oprávněně přiznán dílčí důchod podle délky doby, kterou odpracoval v České republice, žalovaná stejným způsobem správně postupoval i při valorizacích tohoto důchodu. Rovněž v těchto situacích je nutné přihlédnout k tomu, že žalobce v České republice odpracoval jen část doby pojištění, a proto byla částka valorizace poměrně k této době krácena. Postup žalované v tomto směru neshledal soud svévolným, nýbrž v souladu se zákony a s jejich logickým výkladem.
12. Naopak výklad žalobce, podle kterého by měl být jeho dílčí důchod při každé valorizaci navýšen o plnou částku jako u domácích pracovníků, by zakládal nerovný a diskriminační přístup k pracovníkům nemigrujícím. Tito odpracovali celou dobu pojištění v jediném státě, a tedy v České republice pracovali násobně déle než žalobce, a přesto by jim byl důchod navyšován pouze o stejnou částku jako žalobci. Žalobci byla zohledněna při valorizaci poměrná doba, kterou odpracoval v ČR, přičemž zbylé období, které odpracoval v Německu, je obsaženo v jeho nároku na německý důchod, jenž získal rozhodnutím ze dne 13. 12. 2021 s účinností 1. 12. 2021, a to ve výši 1.202,73 EUR.
13. Soud neshledal v postupu žalované ani rozpor s rozsudkem Soudního dvora Unie ze dne 15.12.2019 sp. zn. C-398/18 a C-428/18, neboť se nejedná o případ obdobný žalobci, tedy že by u dílčího důchodu za část odpracované doby pojištění mělo docházet při valorizacích k navýšení o stejnou částku, jaká náleží k plnému důchodu.
14. Žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedla: „ČSSZ v případě zvýšení základní výměry dílčího důchodu postupovala ve smyslu článku 52 odst. 1 písm. b) nařízení 883/2004 a toto zvýšení bylo stanoveno jako součin částky plné výše základní výměry a podílu počtu dní, kdy byl účastník řízení účasten v českém důchodovém pojištění k celkové době účasti na pojištění účastníka řízení ve všech členských zemích nařízení 883/2004 stanovené rovněž počtem dnů, tj. $3.900 * (5213/16250) = 1.251,12$. Výše základní výměry dílčího důchodu tak od 1. 1. 2022 činila po zaokrouhlení dle ustanovení § 54 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění částku 1.252 Kč měsíčně. Zvýšení dílčí základní výměry starobního důchodu účastníka řízení od 1. 1. 2022 tak činilo nikoliv 350 Kč, jak se účastník řízení mylně domníval, ale pouze 113 Kč ($1.252 - 1.139 = 113$).
15. Podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. b) bod 2 nařízení č. 356/2021 Sb. se procentní výměra důchodu zvyšuje o 300 Kč. O uvedenou částku 300 Kč by se účastníku řízení zvýšila procentní výměra starobního důchodu v případě, že by získal nárok na plný český starobní důchod, tj. získal by zákonem stanovenou dobu pojištění v délce minimálně 35 let pouze z českých dob pojištění. Jak bylo vysvětleno výše, účastník řízení získal zákonem stanovenou dobu pojištění pouze s přihlédnutím k dobám pojištění potvrzených německým nositelem pojištění. ČSSZ proto také v případě tohoto zvýšení procentní výměry dílčího důchodu

postupovala ve smyslu článku 52 odst. 1 písm. b) nařízení 883/2004 a toto zvýšení bylo stanoveno jako součin částky 300 Kč a podílu počtu dní, kdy byl účastník řízení účasten v českém důchodovém pojištění k celkové době účasti na pojištění účastníka řízení ve všech členských zemích nařízení 883/2004 stanovené rovněž počtem dnů, tj. $300 * (5213/16250) = 96,24$. Jak je uvedeno v Oznámení ze dne 6. 1.2022 č. j. 0-6.1.2022-42/X, zvyšuje se dílčí starobní důchod účastníka řízení o dodatečnou procentní výměru starobního důchodu v částce 97 Kč.

16. Dne 1. 9. 2022 vydala ČSSZ Oznámení č. j. 0-1.9.2022 - 41/X, neboť došlo k dalšímu růstu cen o více než 5 %, a proto vydala vláda nařízení č. 136/2022 Sb., podle jehož ustanovení § 1 odst. 1 se u důchodů přiznaných před 1. 9. 2022 zvyšuje od splátky důchodu splatné po 31. 8. 2022 procentní výměra důchodu o 5,2 % procentní výměry důchodů, která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje. V případě účastníka řízení se tedy dílčí procentní výměra starobního důchodu, jejíž výše činila 7.971 Kč, zvyšuje po zaokrouhlení dle ustanovení § 54 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění o částku 415 Kč ($5,2 \% \text{ ze } 7.971 = 414,492$), Ro 8-386 Kč ($7.971 + 415 = 8.386$ Kč). Protože základní výměra jeho dílčího starobního důchodu zůstává ve výši 1.252 Kč, účastníku řízení od zářijové splátky 2022 náleží dílčí starobní důchod v celkové výši 9.638 Kč měsíčně ($1.252 + 8.386 = 9.638$).“
17. Soud považuje takto zdůvodněné valorizace žalobcova důchodu v napadeném rozhodnutí za dostatečně podrobné a srozumitelné, proto napadené rozhodnutí nepovažuje soud ani za nicotné ani za nepřezkoumatelné. Žalobci je valorizován důchod vždy poměrně za dobu – počet dní, kterou v České republice odpracoval. Tento postup není diskriminací na základě státní příslušnosti, ta ve výpočtu důchodu není kritériem, tím je pouze počet dní odpracovaných v ČR.
18. Citované odůvodnění napadeného rozhodnutí hodnotí soud jako dostatečně srozumitelné, logické a přezkoumatelné a soud se se závěrem žalované ztotožňuje.
19. Soud neprovedl výslech žalobce ani svědka J. F., neboť tyto výpovědi nemohou přispět k objasnění skutkového stavu, jenž je nesporný (např. výše jejich vyplácených důchodů, státní příslušnosti). Předmětem sporu je pouze otázka, zda v daném případě rozdílná absolutní výše valorizací důchodů představuje porušení zákazu diskriminace. Z výše uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že se o diskriminaci žalobce nejedná, neboť je mu přiznáváno zvýšení jeho dílčího důchodu vždy o poměrnou částku za dny, které odpracoval v ČR.
20. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.
21. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měla právo žalovaná, jež měla ve věci plný úspěch. Žalované však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadovala jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 24. března 2023

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně